

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A gázgyáron kezdik a fővárosi üzemek revízióját*

Forrás: *Magyarország*

Bp

(Hely)

1924. 10. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (

Osztályozás

Tárgy

665.7

Hely

Idő

"1924"

Személy

A gázgyáron kezdik a fővárosi üzemek revízióját

A múlt évben harmadfél milliárdot jövedelmezett a gázgyár. Ma már tízezer gázlámpa ég a fővárosban. Miért nem tudják kielégíteni a háztartások kívánságait?

(A Magyarország tudósítójától.) A fővárosi üzemek küszöbön álló ellenőrzése folytán előreláthatólag legelőször a gázgyár működésének megvizsgálására kerül a sor. Ripka Ferenc kormánybiztos már abból a szempontból is itt kell hogy kezdje a revíziót, mert a gázgyár az ő vezetése alatt állott mostanáig.

A multak tapasztalatai azt mutatják, hogy a gázgyár vezetősége mindenkor túlságosan szem előtt tartotta azt a kérdést, hogy minél nagyobb jövedelmet tudjon felmutatni s minél több készpénzt igyekezett a városi pénztárba beszolgáltatni. Az elmúlt üzletévben 517,5 millió koronát utaltak át a gázgyárból a városi központi pénztárba. Ez azonban nem fedti még teljesen a szolgáltatásokat, mert tekintetbe kell venni, hogy a gázgyár ingyen világítja a főváros uccáit, önköltségi áron a városi épületeket, olcsóbban adja a város részére a kokszt, stb., úgyhogy

1923-ban a gázgyár összesen 2,6 milliárd hasznot hajtott a fővárosnak.

Ma köbméterenkénti 2000 korona az eladási egységár, azaz a békebeli 20 fillérral szemben csak 12 aranyfillér, tehát a közönséget is elég olcsón szolgálja ki a gázgyár.

Az ideji üzletév adatai azonban azt mutatják, hogy a gázgyár eddigi üzleti politikájával szakítani kényszerül.

A termelés egyre drágul, mert a gázgyár csak külföldi, elsősorban cseh szenet használhat. A hazai szén gáztartalma nagy ugyan, de a tatabányai szénben levő kén a gázba jutva mérgező hatású és még a gázmérőket is tönkreteszi.

A termelés drágulásához nagy mértékben járul hozzá a melléktermékek kérdése. A tavalyi évben még nagy segítséget jelentett a gázgyár számára, hogy

melléktermékeit kiválóan tudta értékesíteni.

A behozatal kötöttsége lehetővé tette, hogy a gázgyár kitermelt kokszmennyiségét az akkori aranyparitás fölött többszörösen magasabb áron adhatta el s ugyanez mondható a kátrányra, valamint a kénsavas és folyékony ammóniakra és a termelt szalmiákszeszre is. A gázgyár erősen fokozta éppen ezért a melléktermények előállítását és a kokszból Jugoszláviába, a cseppfolyós ammóniákból pedig még Dél-Amerikába is jelentős mennyiségeket szállított ki.

Az ideji évben már a gázgyár hátrányára megváltozott a helyzet.

A melléktermékek ára az idén már közel jött a szén árához s leesett az aranyparitásig. Amíg tehát az előző években az volt a helyzet, hogy a melléktermékek a nyers termelési költségeknek tekintélyes részét fedezték, ma már erről szó sem lehet. Évről-évre csökken ez az arány, s úgyhogy míg tavaly a melléktermékek a termelési költségek 68%-át fedezték, az idén a kiadásoknak alig 40-50%-a térül meg a melléktermékek értékesítése révén.

A gázgyár jövedelmeit szén eladásából is igyekszik szaporítani

s ebben a tekintetben kedvező hatással van működése a helyi piac szabályozására. A gázgyár a békebeli minőségű orosz szenet árusítja csupán és amellet, hogy versenyképes,

igen jelentős — tavaly például 282 millió korona — kereskedelmi hasznot tudott biztosítani.

Örvendetesen javul a közvilágítás ügye, itt is azonban még sok javítás eszközölhető. A háború előtt átlag 12-13 millió köbméter gázt használtak el az uccai világításra és az

üzemben levő lámpák száma 30.000-re rúgott, 1920-ban ezzel szemben mindössze 1,3 millió köbméter gázzal világították az uccákat és alig volt üzemben 2-3000 lámpa. Azóta fokozatosan javították a helyzetet és tavaly már mintegy 7000 lámpa fogyasztott 3 millió köbméter gázt. Az idén is javították a közvilágításon és úgy tudjuk, hogy jelenleg már 10.000 lámpa, tehát a békebeli harmadrésze van üzemben.

A gázgyár egyébként

teljesen békebeli nyomású gázt állít elő

és az ezirányú panaszok ma már tárgytalannak. Érdekes magyarázatát adják annak, hogy miért merül mégis fel a közönség körében annyi jogos panasz a gázszolgáltatásról? A háború előtt legtöbb házban csak világításra használták a gázt és ennek megfelelően a lakások 99%-ánál a gázszolgáltató csöveket igen kis kaliberűre méretezték. Fokozatosan kapesoltak azután a hálózatba gázfűzőket, sütőket, gázkályhákat s ezt a túlságos megterhelést a gyengébb méretezett, csak világítási célokra beállított csövek alig bírják ki és így állanak elő azután az üzemszolgáltatási zavarok. Még egy jogos panasza van a közönségnek, amelyen feltétlenül segíteni kell s ez abból áll, hogy a gázgyár új-órákat, sütőket és gázfűzőket alig tud kiszolgáltatni. A gázgyár saját házi üzemében igyekszik e készülékeket gyártani, ügylátszik azonban ez nem elegendő. Tavaly 11.500 főző, 14.500 vasaló, 340 takaréktűzhely és 6500 sütő volt a közönségnél bérletben azonban

legalább még egyszer ennyit vettek volna igénybe.

Hátrány ez a gázgyár szempontjából is, hiszen a gázfogyasztás növekednék. Nagy baj, hogy a tatai szénnek két éven át való használata a gázmérők legnagyobb részét tönkretette, úgyhogy tavaly is a gázmérők használati díja címén 9.7 millió koronát vett be a gázgyár, ezzel szemben azonban a gázmérők jókarban tartása 742 millió koronába került. Az idén a helyzet hasonló és így ez is erősen rontja a gázgyár mérlegét.

A meginduló revízió során mind e bajokra megfelelő orvosságot kell találni. **L. J.**